

NAŠ GLAS

Glasi Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne številke 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrtletna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

— Oglasi po ceniku. —

Uredništvo: Ljubljana, pokrajinska uprava oddel. za soc. politiko. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Preporod naših organizacij.

Z našim organizatoričnim načrtom smo vzbudili splošno pozornost v vseh vrstah državnega uslužbenstva, zanimanje za stvar narašča; celo skupine, ki zajemajo le slabe izkušnje iz društvenega življenja, spoznava jo, da jim utegne svitati iz udejstvitve našega ideala prava svoboda krepke organizacije.

Lotili se bomo predpriprav; k sodelovanju vabimo vsa društva vseh kategorij, vse strokovno časopisje, vsakega poedinca; vse naj pomaga pri graditvi temelja k trdnjavi, za katero je izdelala Slovenija načrt; osredotočila pa bo zaščito celokupnega državnega uslužbenstva širom cele države. Načrt je izraz brezobzirne volje do uspeha, nesebične ljubezni do bližnjega, navdahnjen pravega demokratizma, ki ne pozna strank in plemenskih razlik, ki mu je končni smoter edino navodilo.

»Naš Glas« izda v kratkem okrožnico, ki bo vsebovala utemeljitev našega načrta, povabilo k soudeležbi za priglasitev ustanovljajalnih deležev in razpravo o ustrojstvu »Zveze«.

Okrožnico dobijo vsa društva cele države, izven Slovenije, s prošnjo zglastivje v domačem narečju; v Sloveniji, ki naj organizatorično gibanje vzgledno pripravi, pa vsi zaupniki, vsi uradi, sploh se bo razdelitev izvršila tako, da pride sigurno vsakemu državnemu uslužbencu v roke.

Okrožnici bo priložen obrazec za prijave obveznic v smislu načrta za pridobitev temeljne glavnice.

V primernem času se imajo izpolnjeni obrazci vrniti.

V okvirju upravništva »Našega Glasa« se osnuje potem pripravljajalni odbor, ki vrši samo administrativno delo propagande, dokler je dosežen cilj, ki tvori prvo točko priprav; da smo prišli v Slovenijo do količnika somišljenikov, ki zagotavlja organizatoričen preporod v začetnih smernicah. Pridobitev ostalih pokrajin v »Zvezo« bo odločil naš ožji uspeh; vrlenu vzgledu bo sledila vsaj večina, in ko naša setev dozori, bodo strnjene vrste državnega uslužbenstva pod slavno zastavo bratske »Zveze«.

S podpisom v zbiralno polo se zaveže poedinj pristopiti »Zvezi« ter vplačati delež, ko dobi poziv za to, kar se zgodi tedaj, ko doseže akcija določeno število priglasov in je s tem pripravljajalno delo končano; temu pa sledi ustrojstveno z volitvami v upravne odbore.

Volitve bodo osebne in tajne z zajamčeno prostostjo vsakega volilca, torej popolnoma nepristranski. Zaupanje bomo dali tovarišem, ki jih poznamo kot može čistih, nepodkupljivih značajev s pogumnim nastopom, ki poznajo naše težnje ter jih bodo brezobzirno zastopali.

Konec bo klečeplastva, prosjačenja po milodarjih, prijaznih obljub in praznih tolažb.

Naši zaupniki ne smejo biti odvisni od oblastnih protekcij, ampak prosti ovirajočih vezi službene pragmatike. Premisleki, ki bi jih imela ta ali ona skupina proti načrtu, odpadejo s tem, da bodo vsi po ustrojstvu enakomerno zastopani; naše geslo bo: »Vsi za enega, eden za vse«.

Obstoječa društva izgube sicer značaj izvršilnih organov, ostane jim pa vpliv kot informativne korporacije, ki bodo v »Zvezi« dobile trdno oporo za vse upravičene zahteve.

Tovariši, ki odločujete v društvenih zadevah kot odborniki, zahtevajte, da se izglasuje pri sejah Vaš predlog, prispevati iz društvenega premóženja primeren znesek za pripravljajalno akcijo, ki brez sredstev idealnega načrta ne more izvesti.

»Naš Glas« priobčuje te prispevke, ki bodo nesli v smotrenem delu obilo obresti ter pripomogli k uspehu, ki Vam ostane kot zahvala.

Državna uprava in javni nameščenci.

Disciplinirano uradništvo smatra g. Prodanovič za važno činjenico v državni administraciji in ostro graja, kako da so zrahljali strankarsko politični vplivi moralno disciplino uradništva ter pravi: »Ako uradnik zahteva brzojavno od ministra napredovanje za dva razreda kot nagrado za delo pri vo-

žavne službe kakor tudi iz državne službe, za katero ne velja ta zakon, v službo, za katero velja, in iz samoupravne službe v državno.

Člen 69.

Uradniki glavnih skupin II. in III. kategorije kategorije, razen prvih treh skupin I. kategorije, se smejo po službeni potrebi izjemoma in najdalje leto dni, po svojem pristanku pa tudi dalje časa, zaposlovati v sorodnih strokah neposredno nižje kategorije. Tak uradnik obdrži vse pravice svoje kategorije in čas, ki ga prebije v tem poslovanju, se mu šteje v roke za napredovanje v njegovi kategoriji. Naredbo izda pristojni minister.

Uradniki glavnih skupin II. in II. kategorije se smejo po službeni potrebi, toda po zaslišanju strokovnega sveta, izjemoma zaposlovati v neposredno nižjih skupinah sorod. strok neposredno višje katgorije. Koliko časa traja takšno zaposlovanje, odreja pristojni minister na predlog strokovnega sveta. Službeni čas v novi stroki se šteje za napredovanje v stari sorazmerno z najmanjšimi roki dotičnih skupin ene in druge kategorije. Dokler se zaposluje uslužbenec v novi stroki, sme napredovati v stari, toda njegovo zaposlovanje v novi stroki se ne sme prekinjati.

Člen 70.

Nihče ne sme biti brez svojega pristanka postavljen na nižji položaj od onega, ki ga že ima.

Zakon

o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih.

Člen 65.

Iz kategorije v kategorijo sme prestopiti uradnik samo, če ima ali če naknadno pridobi šolsko kvalifikacijo, ki se zahteva za stroko nove kategorije. Nadalje veljajo tudi za ta primer odredbe predhodnega člena.

Člen 66.

Iz stroke državne službe, za katero ne velja ta zakon, v stroko, za katero velja, kakor tudi iz samoupravne službe in svobodnega poklica v državno službo smejo prestopati poedine osebe po dovoljnem mnenju strokovnega sveta samo, če imajo šolsko izobrazbo, ki se zahteva za stroko, v katero vstopajo.

S predpisi o ureditvi poedinih gran državne službe se predpiše, ali so taki prestopi dopustni in, če so dopustni, pogoji, ob katerih se sprejemajo take osebe v skupine, in ali in ob kakšnih pogojih so oproščene državnega strokovnega izpita.

Če vstopi taka oseba v skupino, za katero je predpisan izvesten najmanjši rok službe, ter dobi v njej letno oceno, more napredovati samo po predpisih tega zakona; glede napredovanja pa se mora smatrati, kakor da je imela ob vstopu v

skupino toliko časa državne službe, kolikor se ga najmanj zahteva za vstop v to skupino.

Člen 67.

Uradnik, ki prestopi iz kategorije v kategorijo, pride na ono stopnjo osnovne plače v novi kategoriji, ki se sklada s številom službenih let, katera se mu štejejo po tem zakonu za osnovno plačo.

Uradnik, ki prestopi iz državne službe, za katero ne velja ta zakon, v službo, za katero velja, pride na ono stopnjo osnovne plače, ki se sklada s številom službenih let njegove dotodanje državne službe. V ta čas se ne štejejo leta, ki jih je po predpisih svoje dotodanje stroke izgubil za napredovanje.

Osebam, ki prestopajo iz samoupravne službe ali iz svobodnega poklica, odredi pristojni minister po dovoljnem mnenju strokovnega sveta sporazumno s finančnim odborom narodne skupščine osnovno plačo po kvalifikacijah in letih dotodanjega poklica. Isto velja tudi za osebe, ki so vstopile v državno službo po poslednjem odstavku člena 2.

Vse zgoraj omenjene osebe dobivajo položajno plačo one skupine, v katero vstopijo. Če so te osebe začasni uradniki ali če vstopijo kot taki v državno službo, dobivajo prejemke začnih uslužbencev.

Člen 68.

Ista načela veljajo tudi za zvančeničke in služitelje glede prestopa iz nižje v višjo vrsto dr-

litvah, in ako neki drug uradnik trdi, da ima svojega ministra v žepu, tedaj so to znaki anarhije. Zgodilo se je, da mlajši uradnik ali izrazit partizan ni hotel izvršiti zakonito naredbo svojega starejšine, ki ni bil strankar. In namesto da bi bil kaznovan neposlušni uradnik, je bil premeščen starejšina. Neki kapetan, ki spada v grupo protežirancev, je potrepljal nekega polkovnika po rami in mu dejal zaščitinsko: »Ne skrbite, gospod polkovnik, Vam mi ne bomo nagajali.« Ali naj navedem še primer, ki je gorostasen. Neki srezki načelnik, nepartijski človek, je odpustil svojega lenega in neposlušnega služitelja, ki ga je tudi špioniral. Služitelj je bil strankin zaščitenelec. Napiše pismo poslancu svojega okraja in svoje stranke ter se pritoži. Stranka je bila takrat na vladi. Poslanec hiti na ministrstvo, ki je takoj premestilo srezkega načelnika, a služitelju je brzojavno sporočil, naj bo pomirjen, ker je njegov starejšina že uklonjen.«

O korupciji, tem najstrašnejšem in najžalostnejšem pojavu naše uprave, pravi g. Prodanović: »Zakon o javnih nameščencih bi moral presekati korupcijo, ki je danes prestopila že vse mere. Prodira je v vse uradniške stroke in je zapljuskala celo v neki mali meri celo v šole in sodišča, ki so bili pred vojno na visoki moralni višini. Malo število uradništva je ostalo v tem splošnem metelju čisto in brez blata. S fakti je utrjeno, da se proti korupciji z najvišjih upravnih vrhov ničesar ne stori, nego da se tolerira in celo zaščitava. Celó s teh mest se daje dostikrat primer in izpodbuda. Z dosedanjimi zakoni ni mogoče pobijati korupcije, ker se sodi po teoriji dokazov. Uradnik noče priznati, da je podkupljiv; dokazi se pri teh krivicah težko doprinašajo, a osebe, ki so uradnika korumpirale, ga ne izdado, ker i nanje pade odgovornost krivde. Edino sredstvo v boju proti korupciji uradništva je: raziskavanje izvora uradnikovega bogastva. Ali takšnega raziskavanja ne smemo pričakovati od najvišjih oblasti, ker ona bo često gluha, kadar bo govor o njenih ljubimcih. Sodišču bi bilo treba prepustiti inicijativo, da lahko izvršuje raziskavanje samo po svojem prepričanju in na obtožbo privatnih državljanov, kojih karakter je takšen, da jim sodišče lahko veruje. Soditi bi se moralo po porotniškem običaju, a ne po teoriji dokazov. (Neki uradnik z mesečno plačo 200—250 Din je zgradil pred vojno palačo. Neki drugi z enako plačo je kupil pet hiš. Tretji, a ta po vojni, plačuje po 5 tisoč dinarjev najemnine za stanovanje, a prejema mesečne plače 2500 Din. A niti eden od teh treh se ni bogato oženil, niti ni zadel v loteriji, niti ni dedoval. Takih primerov je mnogo.)«

Člen 71.

Državni uslužbenci se smejo premeščati na izpraznjena mesta tudi brez svoje volje, toda po neizogibni službeni potrebi.

Premeščenemu uslužbencu pripadajo stroški za potovanje in selitev.

Samo če se premestijo uslužbenci po svoji prošnji ali če dva uslužbenca z odobritvijo pristojnega organa zamenjata svoja službena kraja, jim ne pripadajo stroški za potovanje in selitev.

Uslužbenec se ne sme premestiti iz kraja v kraj, preden mineta dve leti službe v kraju, iz katerega se premešča. Ta rok ne velja za premestitev iz enega kraja v drugega v primeru predhodnega odstavka.

O premestitvi odloči oni organ, ki odloča o postavljanju na položaj.

Odredbe o premeščanju ne veljajo za uslužbenca, ki jim je s specijalnimi zakoni zajamčena nepremestnost.

Odredbe o stalnosti in nepremestnosti uradnikov ne veljajo za poslanike v inozemstvu, šefe diplomatskih misij, velike župane, okrožne načelnike in sreske poglavarje.

VI poglavje.

Člen 72.

Ocenjanje državnih uslužbencev se vrši:

- 1.) kadar se odloča o stalnosti in
- 2.) kadar se daje letna ocena.

V nadaljnjih svojih izvajanjih se obrača g. Prodanović proti stovrstnem in privatnem zaslužku uradnikov«. Naševa vse mogoče prilike uradništva za »zarado« in piše o tem: »Zaradi poedinih uradnikov so se izmisljali razni odbori, komisije, delegacije itd., pričela so se izdajati različna ministrska glasila, a v zadnjem času so prišli na idejo o čezurnem delu, čeprav je v vseh strokah več uradništva kakor ga je treba, da se izvrši delo v običajnih pisarniških urah. Videli smo ministrske ljubimce, katerim je bil postranski zaslužek stalen vir, a glavno službo so smatrali kakor sinekuro. Vešči lovci državne »zarade« so stavili svojo silo in svojo bistrostnost v to, da ustvarjajo čim več nepotrebnih ustanov in poslov samo zaradi svojega honorarja.«

H koncu svojega prvega članka govori g. Prodanović o tem, kako da je bilo izpostavljeno doslej uradništvo na milost in nemilost vsakokratne vlade. Doslej ni bilo mogoče, da bi se rešilo odlične uradnike pred krivičnim odpuščanjem iz službe in pred upokojitvijo, niti ni bilo mogoče, da bi se izločili iz državne službe nevedni, leni in nespodobni uradniki. Zato se je neštetokrat dogajalo, da so bili dobri uradniki odpuščeni iz službe samo vsled svojega političnega prepričanja, a v državni službi so ostajali ljudje, ki so v pijanem stanju tolkli državljanje, ali poizkušali nasilja, ali kockali ali hazardirali skoro vsako noč, ali so bili v toliki meri podkupljivi, da je bilo to znano celemu njihovemu kraju in celo vladi. Neka učenka je potožila svoji učiteljici ročnih del (čestiti in siromašni ženi), da se neki profesor obnaša proti njej zelo neprimerno. Učiteljica je izpolnila svojo dolžnost in povedala zadevo ravnateljcu. Profesor je bil človek »od režima«. Čez dva dni je bila učiteljica brzojavnim putem odpuščena iz službe. Profesorju se ni zgodilo ničesar. Šele ko je večina profesorskega kolegija napisala protest in ga odposlala ministru, se je minister zganil in premestil profesorja na državne stroške. In če je bilo možno, da se je zgodilo to v prosvetni stroki, kjer se mnogo strožje gleda na take stvari, se lahko misli, kako da je v drugih strokah, kjer se gleda na take pojave skozi prste. Danes je zavzelo zlo velik obseg. Uradniki napravljajo nečuvvene škandale, a jim ne pade niti las z glave; če pa niso po volji režimu, takoj jih napode iz službe. (V tem pogledu je značilen slučaj pokojnega vojvode Mišiča. Kot general se je v privatni družbi nepovoljno izrazil o nekem ministru. Takoj je bil upokojen. Na napade v časopisju vsled upokojitve enega izmed najboljših srbskih vojskovodij je naštel vladni organ mnoga zla dela Mišiča in med temi je bilo označeno eno

kot izdajstvo domovine. Vse to je bila neresnica. Ali še vse huje bi bilo, ako bi bila resnica, ker bi to pomenilo, da je držala vlada v službi oficirja, ki je bil nekoč izdal domovino, ali ga je takoj odslovila, ko je izrekel nepovoljno besedo proti članu vlade.)«

V specijalnem članku hoče razpravljati g. Prodanović o vlogi državnih uradnikov v političnem življenju in v drugem bo razpravljajal o novi naši službeni pragmatiki.

Razveseljivo dejstvo je, da govori srbski človek tako odkritosrčno o razmerah v državni administraciji tam, kjer bi morala biti najboljša in najpoštenjša. Vsa njegova izvajanja — napisana možato, odkrito, brez vsake zlobe — kažejo, da hoče s svojo kritiko ozdravljenje sedanjih razmer, a da noče rušiti.

V nadaljnjih svojih izvajanjih govori gospod Jaša Prodanović o razmerju državnih nastavlencev do države vse do nove službene pragmatike, in sicer le z ozirom na prejšnjo srbsko državo. Do ustave iz l. 1835. niso bile pravice in dolžnosti javnih nameščencev urejene z nikakim zakonom. Uradništva je bilo vrlo malo in po večini brez prave intelektualne in moralne kvalifikacije. Vsa centralna uprava je obstojala iz kneza in pet sekretarjev, ki so delali samo predpoldnem. »Sekretarji so se menjavali,« tako piše g. Prodanović, »v toku časa, ali Vuk Karadžić trdi, da so bili izvečina propalice in celo zločinci. Knez Miloš je postavljajal na uradniška mesta svoje sluga, a od uradnikov je zahteval, da vrše posle, kakršni se nalagajo služabništvu. Knez je plačeval uradnike slabo in neredno in je imel pravico, da je postavljajal uradnike višjih mest na nižja mesta, kar je večkrat storil. Uradniki so bili brez pravice do pokojnine, knez jih je lahko odpuščal, kadar se mu je zljubilo. Niso bili zaščiteni ne materijelno, ne moralno. Knez in njegovi ljubimci so jih obsipali s psovkami. Knez se ni plašil niti tega, da jih je, kadar je bil razjarjen, obsodil tudi na batine.«

Ustava iz l. 1835. je predvidevala marsikatero izboljšanje v položaju državnih nastavlencev, a, žal, da je bila ukinjena, preden je še postala pravomočna. Leta 1838. je dobila Srbija zopet novo ustavo, ki je prinesla zlasti za sodnike nekatere pomembne določbe. Prvi uradniški zakon je dobila Srbija 24. marca 1861. leta in čez tri leta zopet nov zakon, zakon, ki je trajal do današnjih dni.

(Dalje prihodnjic.)

Pragmatika.

(Dalje in konec.)

To je edini smisel tega mesta. Drugega imeti ne more. In če ima tega — pa le, če ga

Uradniki prvih treh skupin I. kategorije, sodniki in nastavniki vseh šol se ne ocenjajo po predpisih tega zakona.

Člen 73.

Za ocenjanje državnih uslužbencev se ustanovljajo v vsaki grani državne uprave komisije za oceno, ki se dele na oblastne in na centralne.

Oblastne komisije se ustanovljajo pri osrednjih uradih podrejenih oblasti dotičnih upravnih gran. Te komisije ocenjajo v prvi stopnji in njih pristojnost se razteza na vse uslužbenca dotične upravne grane v oblasti, razen na člane komisije same in na uslužbenca, ki so višji od članov komisije.

Centralne komisije se ustanovljajo pri vrhovnih državnih uradih dotične upravne grane. Te komisije ocenjajo v prvi stopnji uslužbenca pri vrhovnih uradih, člane oblastnih komisij in one uslužbenca, ki so višji od članov oblastnih komisij; v drugi in poslednji stopnji pa odločajo o pritožbah zoper oceno oblastnih komisij.

Pristojni ministri ocenjajo v prvi in poslednji stopnji člane centralnih komisij in starejšin ministrskih oddelkov; v drugi in poslednji stopnji pa odločajo o pritožbah zoper oceno centralnih komisij. Zoper oceno »slab«, ki jo izreče minister v prvi stopnji, je dopustna pritožba na državni svet.

Člen 74.

Komisije za oceno so, kadar odločajo v prvi

stopnji, sestavljene iz treh članov, centralne komisije pa so, kadar odločajo v drugi stopnji, sestavljene iz petih članov.

Člani komisij za oceno se jemljejo izmed po položaju najvišjih uradnikov urada, pri katerem se komisije sestavljajo. Če se ocenjajo uslužbenci iz stroke, kateri ne pripada noben član oblastne komisije dotične upravne grane, stopi na mesto člana komisije, najnižjega po položaju, najvišji uslužbenec te ali sorodne stroke v oblasti. Predsednik komisije je najvišji član komisije. Za vsako komisijo se postavljata po dva člana namestnika.

Služba članov komisij je obvezna. Člani se ne smejo izločati sami, niti ne smejo uslužbenci zahtevati njih izločitve, razen če so slani komisije in oseba, ki se ocenja, v takem razmerju, da se zaradi njega izločajo tudi redni sodniki.

Člen 75.

Komisija za oceno s ustanovi dne 1. januarja vsakega leta.

Člen 76.

O ustanovitvi komisije odloči starejšina oblastnega ali centralnega urada ter obenem odredi zapisnikarja komisije izmed uslužbencev dotičnega urada.

Če ni komisija ustanovljena po zakonu, je njeno poslovanje, neveljavno o čemer odloči minister. Starejšina urada, ki je odločil o njeni sestavi, odgovarja disciplinsko.

ima — se za tretji življenjski pogoj uradniškega korpusa ni bati, namreč za njega samostojnost in neodvisnost. Plačni sistem kaže, da volja za tak razvoj ni globoka.

Tako se pri nas snujejo zakoni. Rekel sem že, da je »zakon o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih« naredil laik. Politična stranka ga je naredila. Vem, da se na tako avtorstvo da hitreje in lažje sklepati iz tistih dostavkov, ki iz njih liki krinka reži strankin program. A hotel sem pokazati, da delo tudi brez teh preočitih sledi izdaje roko stvaritelja, da ni zgrešeno le tam, kjer se v strasti in hlasti maši vanj tuja snov, temveč da je zlomljeno v temeljih. Tudi še danes sem mnenja, da parlamentarec, če se zaveda svoje odgovornosti, najsi je član zakonodajnega odbora in najsi prihaja predlog za zakon iz zbornice same, ne more in tudi ne bo hotel biti poklican, da predlog za tako ogromen zakon, kakor je uradniški, tudi obdela in pripravi: zbira gradivo, določa pravce, razporeja snov, izravnaveni izdelek pa šele prav prepili in prečita. To je posel celega kroga temeljitih, nepolitičnih pravnih praktikov. Saj ima parlamentarec še vedno časa in prilike dovolj, da delo zloži s svojim konceptom in mu da podobo, kot da je prvotno izšlo iz stranke. Če mu je na tem.

Ta zakon bi bili morali pripraviti uradniki, izkušeni pravni praktiki. Od vsakega pokrajinskega oblasti po dva bi se bili morali poklicati na dopust in za skupno mizo. Tako pa zopet stojimo ob rojstvu bitja, ki ni ne živo ne mrtvo. Neveseli, nekrivi ne vemo, kam z njim. Temu zakonu manjka najpoglavitejše: umevanje uradnika in spoštovanje pred njim. In zato ne diha.

Vestnik.

POZIV! Nerednosti v plačevanju naročnine je vedno večja. Posebno pa se za ostanke nihče več ne zmeni, kakor da teh sploh ni treba plačati. Ravno oni, ki so z večjimi zneski v zamudi na noben poziv ne reagirajo, kakor da se njih ne tiče. Ti so spravili upravo v stisko, iz katere se ne more izmotati, če zamudniki v zadnjem trenutku ne store brez izjeme svoje dolžnosti. zato smo zopet danes označili vsem, ki so kakorkoli v zamudi poleg naslova svoto, ki je z dnem 30. septembra 1923 na dolgu. Pripominjamo, da so všteta vsa dana plačila in značijo zabeleženi zneski svoto, ki je s 30. septembrom tl. po odbitku vseh danih plačil še na dolgu. Nujno prosimo vse, da izvolijo to vpoštevati in nam dotične zneske čimprej nakazati. Ko bi vsi naročniki točno plačevali naročnino, ne bi se bilo treba uprvi boriti neprestano s težkočami, ki groze list upropastiti in ga bodo upropastile, če gg. naročniki nemudoma ne store svoje dolžnosti. Primorani smo radi tegt ponovno in z vsem povdarkom apelirati na vse gg. tovariše — naročnike, da nam brez vsakega odlašanja nakažejo že davno zapadlo naročnino. Ker imajo nekateri na dolgu po 300 K in več in ker vemo, da tako svoto vsak težko utrpi, nimamo ničesar proti temu, če se nam nakaže tudi manj, ostanek pa v obrokih. Plačati bo na vsak način treba; če bomo primorani do likvidacije, plačal bo vsak poleg dolga še stroške! Pozivamo torej vse, da se končno vendar vzdramijo in poravnajo svoje obveznosti, ker sicer upropastijo listi.

Uprava. Dokumenti. Pred kratkim so poročali slovenski listi: Vsled bede se je obesil finančni paznik F. Prohazka, a železničar F. Skopec si je z britvijo prerezal vrat....

Opozorjamo, da se je tvrdka I. Maček, stara priznana solidna trgovina z oblekami, preselila v poslopje Pokojninskega zavoda na Aleksandrovi cesti št. 12, kjer prodaja še nadalje po izdatno znižanih cenah.

Društvo orožniških upokojujencev za Slovenijo v Ljubljani daje svojim članom in vsem drugim orožniškim upokojujencem v vednost, da je na svojem rednem občnem zboru dne 6. maja in na izrednem občnem zboru dne 15. julija 1923 z ozirom na bedno stanje teh upokojujencev in žalostne izkušnje soglasno sprejelo pravila za ustanovitev podpornega sklada za slučaj smrti ali kake druge nezgode članov tega sklada. Pravila je ministrstvo z notranje zadeve, oddelek za Slovenijo v Beogradu z odlokom z dne 17. avgusta 1923 Sl. št. 6179 odobrilo; s tem dnem so postala pravila

pravomočna. Vsi člani in drugi orožniški upokojujenci brez ozira na njih politično mišljenje se vljudno vabijo, da takoj priglasijo svoj pristop k podpornemu skladu in obenem sporočijo svoj rojstni dan, mesec in leto, stan in bivališče. Pristopnina in članarina znaša od člana za prvo leto a) od 1 do 10 let starosti 10 Din; b) od 10. do 15. leta 15 dinarjev; c) od 15. do 20. leta 20 dinarjev in d) od 20. leta naprej 25 dinarjev. Druga leta pa samo polovico teh zneskov. Podpora znaša za člana oziroma njih potomce pod a) 50 Din, b) 75 Din, c) 100 Din in d) 250 Din. Podpora se izplača takoj po smrti enkrat za vselej. Pravico do podpore zadobe člani za slučaj smrti po preteku 6 mesecev po pristopu in plačilu pristopnine in letne članarine, in jo izgube, če v 3 mesecih ne poravnajo nadaljne letne članarine. Natančnejši pogoji se izvedo pri predsedstvu društva v Ljubljani. Martine Majcen, t. č. predsednik.

Namesto povišanje draginjskih doklad — znižanje. Dnevnik so prinesli pred par dnevi vest iz Beograda, ki lahko navdaja vsakega javnega namuččenca z neizmernim veseljem. Odkar smo dobili nove draginjske doklade, neprestano dokazujemo, da so prenizke in da jih je treba vladajočim cenam vseh življenjskih potrebščin prilagoditi. Namesto povišanih doklad so nam obljubovali, da se nam bodo po novi službeni pragmatiki povišali redni dohodki tako, da sploh ne bomo imeli več skomin po povišanih draginjskih dokladah. Povišane plače bi bili morali dobiti že s 1. oktobrom. Ta rok je srečno za nami in javni uslužbenci so na istem, kakor so bili pred 1. oktobrom. Baje moramo čakati še na redukcijo, potem se nam bodo odprle državne blagajne na stečaj. Da nam bo čakanje bolj prijetno, so nas razveselili z vestjo, da je gospod minister financ dr. Stojadinović imenoval posebno komisijo, ki naj izdela načrt za — znižanje draginjskih doklad in sicer mora izdelati komisija ta načrt po sledečem receptu: za kolikor se zvišajo redni prejemki, za toliko se morajo znižati draginjske doklade. Naravnost genialen načrt za izboljšanje našega mizerne položaja. Kakor povsod bodo pa tudi tukaj izjeme: oficirji. Tako ne zadene genialni načrt finančnega ministra. Ako je torej kdo računal s tem, da bo dobil 1. januarja doplačilo povišanih plač za tri mesece nazaj in je že določil oni povisek za različne noveletne napitnine — več bi itak ne bilo — je delal račun brez Stojadinovića. Uboga državna para, samo za kuluk sil!

Specijalne določbe za profesorje in sodnike. Vlada je sklenila, da za profesorje in sodnike modifira določbo zakona, ki predpisuje, da se osnovne plače povečajo avtomatično, položajne plače pa se dosežejo z dotičnim položajem. Po sklepu vlade naj profesorji in sodniki dobijo položajne plače, ne da bi morali čakati na izpraznitev mesta, temveč avtomatično. Minister pravde bo izdelal točne periode, po katerih bodo sodniki in profesorji avtomatično avanzirali tudi v položajnih plačah. Ta vladni sklep velja le za one sodnike, ki sodijo in za one profesorje, ki predavajo. Uradniki njihovega čina, ki so zaposleni v ministrstvih, na to ne bodo imeli pravice. Sklenjeno je v načelu tudi to, da se uradniki politične uprave izenačijo s sodniki. Vendar bo vlada o tem še enkrat razpravljala.

Profesor in podporočnik. Iz belgrajske »Politike«: Profesor, ki ima 9 službenih let in ki je dovršil svoj izpit z odliko, je prejel 1. oktobra tl. 1550 dinarjev plače z draginjsko doklado vred, njegov 13 let mlajši brat pa, ki je letos dovršil vojno akademijo, je dobil 1. oktobra 1923 kot podporočnik 2666 dinarjev plače, brez drv, do katerih ima tudi pravico.

Državni proračun za leto 1923/24 izkazuje prejemkov 10.344 milijonov dinarjev in ravno toliko tudi izdatkov, tako da je na papirju doseženo popolno ravnovesje. Letošnji proračun je nasproti lanskemu večji za 2.209 milijonov dinarjev. Proračunski izdatki so razvrščeni po posameznih ministrstvih naslednje: Najvišja državna uprava 984 mil. (34 mil. manj kot lani); ministrstvo pravde 232 mil. (18 mil. več kot lani); ministrstvo prosvete 542 mil. (1.6 mil. več); ministrstvo ver 103 mil. (24 mil. več); ministrstvo notranjih zadev 493 mil. (112 mil. več); ministrstvo narodnega zdravja 278 mil. (67 mil. več); ministrstvo zunanjih zadev 135 mil. (2 mil. več); finančno ministrstvo 1494 mil. (347 mil. več); ministrstvo vojne in mornarice 2039 mil. (547 mil. več); stavbno ministrstvo 434 mil. (209 mil. več); prometno ministrstvo 2066 mil. (625 mil. več); ministrstvo pošte in brzovanja 365 mil. (75 mil. več); poljedelsko ministrstvo 200 mil. (67 mil. več); ministrstvo šum in rud 337 (117 mil. več); ministrstvo za trgovino in industrijo 80 mil. (0.5 mil. več); ministr-

stvo za socialno politiko 361 mil. (15 mil. manj); ministrstvo za agrarno reformo 73 mil. (14 mil. več); ministrstvo za izenačenje zakonov 0.5 mil. (3400 Din manj). Proračunske rezerve so predvidene v znesku 120 mil. dinarjev (1 mil. manj kot lansko leto). Od tega zneska je 100 mil. določeno za nepredvidene izdatke. Krediti, votirani od narodne skupščine 27 junija 1923. so zapadeni v kreditih posameznih ministrstev. V novem proračunu so redni prejemki grupirani naslednje: Splošni prejemki 7146 mil., specijalni prejemki, razdeljeni na posamezne pokrajine: Srbija 401 mil., Črna gora 10 mil., Bosna in Hercegovina 438 mil., Hrvatska-Slavonija 333 mil., Slovenija 157 mil., Bačka, Banat in Baranja 218 mil., skupno 1591 milijonov dinarjev. Celokupni redni prejemki znašajo torej 8737 mil. Izredni dohodki so razdeljeni takole: Splošni 1 mil., specijalni iz pokrajin: Srbija 54 mil., Črna gora 3 mil., Bosna in Hercegovina 15 mil., Dalmacija 7 mil., Slovenija 9 mil., Bačka, Banat in Baranja 100 mil.

Konferenca društev stanovanjskih najemnikov v Ljubljani. Dne 14. tm. se je vršila v Ljubljani konferenca vseh društev stanovanjskih najemnikov cele države ter je soglasno sprejela sledeče sklepe: Konferenca ugotavlja, da se stanovanjska beda v štirih letih ni omilila, nasprotno se je vsled neorijentiranih odlokov, naredb in pravilnikov le poostrišla, zato zahteva: 1. Da v poštevh prihajajoče oblasti pritegnejo k izdelavi zakonov in pravilnikov organizacije najemnikov. 2. Da se zakon o zaščiti najemnikov in podnajemnikov podaljša preko 1. januarja 1925 in sicer v naslednji obliki: a) zaščita najemnikov mora trajati dalje, ker bi sicer stalo 90 odstotkov najemnikov na cesti, b) uvesti se mora zopet zaščita podnajemnikov, posebno onih z rodbinami, ako ne na drug način vsaj z maksimiranjem podnajemnin. 3. Ukiniti se morajo vse določbe glede kolekov in taks. 4. Čl. 9 pravilnika se mora preurediti v tej smeri, da se najemnika ne sme deložirati, dokler mu pristojna oblast ni dodelila drugega stanovanja. 5. Zahteva, da se izvajajo predpisi čl. 2, 3 in 4 zakona o stanovanjih in čl. 5, 7 in 21 pravilnika. 6. Ustvari se skupni Savez društev stanovanjskih najemnikov cele države. Savez izda centralno glasilo vseh organizacij in se prihodnji sestanek Saveza obdrži v Zagrebu v drugi polovici meseca decembra tl. Razposlal se bo razglas vsem najemnikom, da se organizirajo v svoje organizacije in pristopijo Savezu. 7. Osnujejo se gradbene zadruge za gradbo malih stanovanj v vseh krajih, kjer se nahajajo društva stanovanjskih najemnikov. 8. Društva morajo zahtevati od vlade in občin podporo tako glede brezobrestnih posojil, kakor gradbenih prostorov in prevoza gradbenega materijala.

KOLESA
NAJBOLJŠA NUDI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BNK.

Čevlje kupujte od domačih tovarov tvrdke Peter Kozina & Ko. z znakom »Peko«, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloge na debelo in drobno, Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

Najcenejše stare in nove

PISALNE STROJE

kakor tudi vse potrebščine pri

L. Baraga

Ljubljana

Ljubljana

ŠELENBURGOVA UL. 6/1

Mehanična delavnica (popravljalnica)

Perje in puh

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg 8.

Velika izbira otroških vozil, dvokoles in šivalnih strojev po ceni.

F. Batjel, Ljubljana, Stari trg 28.

Sprejemajo se v polno popravo za emajliranje z ognjem in ponikljanje dvokolesa, otroški vozički šivalni in razni stroji.

„TRIBUNA“

Tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Korlovska cesta 4. — Zvonarska ulica 1.

„Pri nizki ceni“ **IGN. ŽARGI**

Ljubljana, Sv. Petra cesta št 3.

Trgovina z drobnim, pletenim in modnim blagom ter perilom in kravtami na dečbo in drobno.

Največja zaloga potrebščin za krojače in šivilje.

Priporočajo se

I. ČERNE

Ljubljana, Dunajska cesta 28

Zaloga pohištva in tapetništvo.

Tvrdba **Josip Petelinc**

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

priporočajo najboljšo šivalno stroje „Gritzner“, potrebščine za šivilje in krojače, modno blago in galanterijo.

JOSIP OLUP

Trgovina z manufakturnim blagom in z oblekami domačega izdelka.

Ljubljana.

Stari trg št. 2. in

gostilna pod Trančo.

Toči pristna dolenska in štajerska vina. Preskrbljeno za mrzla in gorka jedila.

„ZVEZDA“
Ljubljana.

P. n. Konečno se nam je posrečilo, uvažati neposredno od prve in največje ameriške tovarne hranil.

Wrigleyjeve žvečilne gumi bonbone (Chewing gum)

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporočajo svojo zalogo

dežnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic.

Popravila se izvršujejo točno in solidno

Najboljše peči sedanjosti so

Luc-ove peči

Prosimo zahtevajte podpise!

Glavna zaloga za Slovenijo

F. P. Vidic & Komp.

zaloga stavbenega materiala

Ljubljana

Prešernova ulica

Ljubljana.

Oblačilnica za Slovenijo I. Z. Z. O. Z.
v Ljubljani.

Zaloga manufakturnega blaga!

Prodaja na drobno:

Stritarjeva ulica št. 5. in Dunajska c.

Oglejte si pred nakupom!

Najmodernejša kavarna in restavracija

„EMONA“

v palači Ljubljanske kreditne banke

LJUBLJANA

DUNAJSKA C.

Za obilen obisk se priporočajo restavrater **JAN FIALA.**

Za nakup manufakturnega blaga se priporočajo tvrdka

R. Miklauc Ljubljana

Lingerjeva ulica — Pred škofijo št. 3.

V zalogi se vedno nahaja velika izbira volnenega, suknenega in perilnega blaga za obleke, bela tkanina za perilo in postelje izvrstne kakovosti, cvilil za žimnice, garniture, šivane in flanelaste odeje, srajce, predpasnike, nogavice itd.

Prijazna postrežba in znano ugodne cene.

Prva jugoslovanska tovarna dežnikov

Josip Vidmar

Ljubljana,
Pred škofijo številka 19.

Najnižje cene!

Solidna intočna postrežba!

Popravila, preobleke

Razširjajte

„Naš Glas“!

Za nakup

kuhinjske opreme, posteljnih vložkov, železnih postelj, priprave za vkuho sadja, pohištvenih okovov in druge železnine se priporočajo

FRAN ŠTUPICA

veletrgovina z železnino in poljedelskimi stroji, zaloga smodnika in razstreljiv v Ljubljani, Gosposvetska cesta številka 1.

Kunstek & Pieterski

Ljubljana, Vodnikov trg 5

priporočajo v nakup usnje in usnjate izdelke.

Članom Nabavljalne zadruga javnih nameščencev popust!

Gostilna pri „Sokolu“

Pred škofijo

Pristna dolenska in štajerska vina. Vsak čas gorka in mrzla jedila. — Nizke cene!

Tovariši!

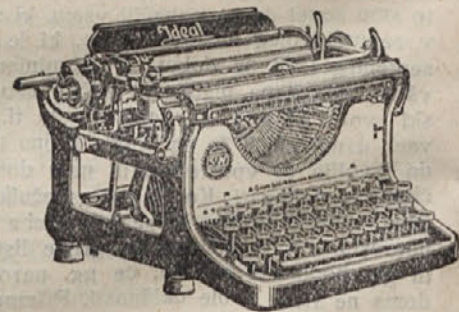
Priporočajo se Vam trgovina s papirjem, pisarniški in šolski potrebščini

Karol Till,

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.

(Iastnik Gruber in Pokover).

Prvovrstno blago in zmerne cene.

Pisalni stroj „IDEAL“ modela C

najmodernejšo konstrukcijo.

Razkazovanje brezplačno.

The Rex Co

LJUBLJANA, Gradisce številka 10.

Kavarna — Restavracija — Vinska klet
s prostranim senčnatim vrtom.

Točijo se pristna štajerska in dolenska — metliška vina, vedno sveže pivo „Union“ in „Zalec“. Sveža gorka in mrzla jedila po zmernih cenah vedno na razpolago.

Dnevno od 17. do 24. ure koncert.

Ob četrtkih in sobotah tudi koncert „Dravske divizije“.

Za obilen obisk se priporočajo

Fran in Roza Krapeš.

Z žvečenjem teh prvovrstnih originalnih ameriških gumi bonbonov Wrigley si prihranite mnogo denarja in dosežete sledeče učinke: Pospešuje prebavo. Odstrani ježo. Odstrani slabi usni duh. Ščiti telo pred utrudljivostjo in zaspanostjo. Varuje zob pred gnilobo in jih obdrži zdrave. Pospešuje slino. Prihrani se alkohol in tobak. V službi ni dovoljeno kaditi in so torej najboljše nadomestilo „Wrigleyjevi žvečilni gumi bonboni“.

Dobi se povsod in pri generalnem zastopstvu

Drogerija

„Adrija“

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.